ŐSKORI MŰVÉSZET

Az őskor művészete

PALEOLITIKUM

(őskőkorszak)

Kr.e. 600 000 – Kr.e. 15 000

(több százezer év)

MEZOLITIKUM

(átmeneti kőkorszak)

Kr.e. 15 000 / 10 000 –

Kr.e. 9 000

NEOLITIKUM

(újkőkorszak, csiszolt kőkorszak)

Kr.e. 9 000 – Kr.e. 3000

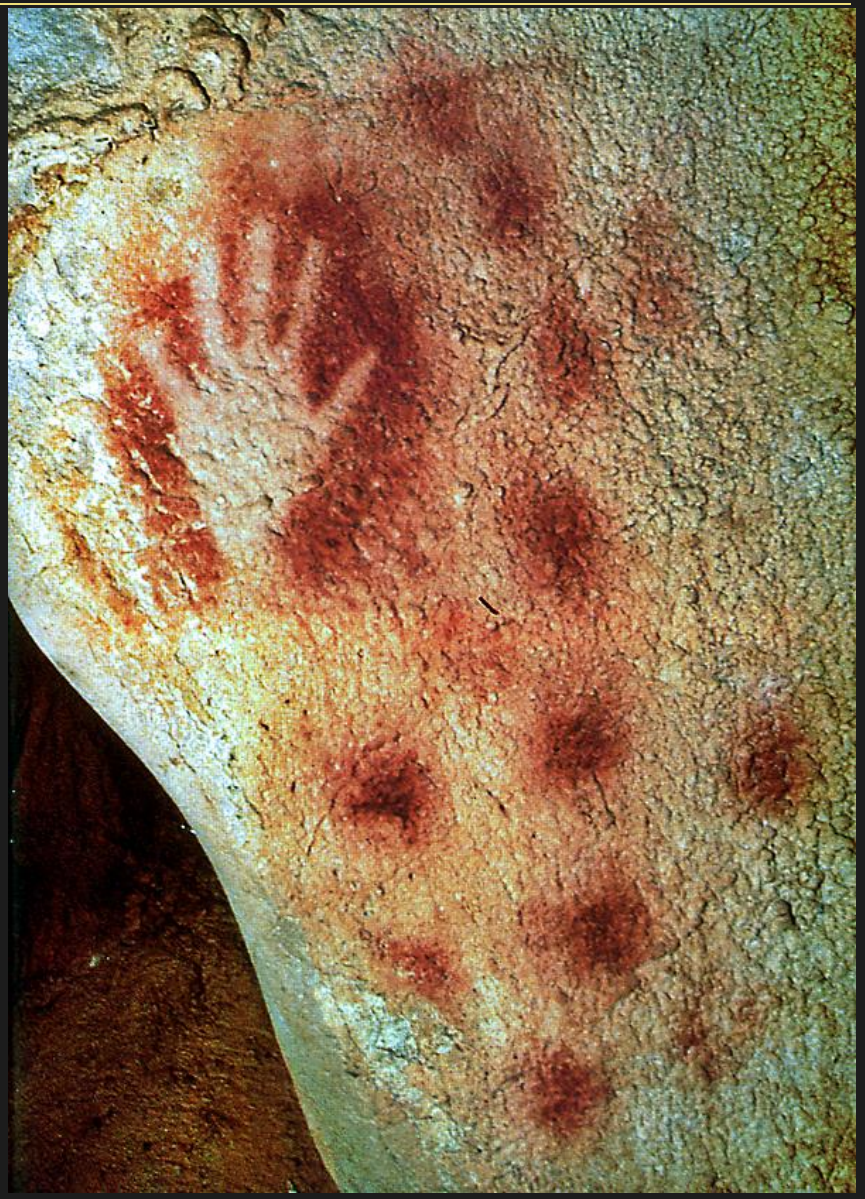

Az őskor művészete

Az őskor művészete

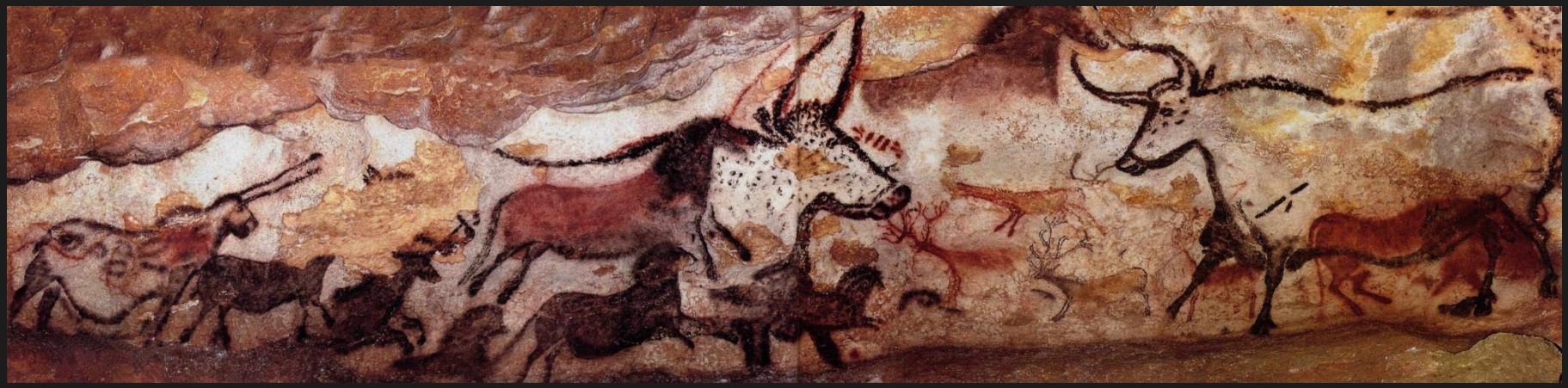

Az ősi grafika a karcolás és a vésés, a körvonalakat alkalmazó rajzművészet őse.

Az őskori festmények tárgya kezdetben állat- és emberábrázolás, célja vadászmágia, termékenység varázslat, szertartás.

Színezőanyaga - színes földek, növényi nedvek, korom, szén, ásványokból őrölt festékpor. Kötőanyaga - vér, gyanta, tojás, méz, zsír tartalmú anyagok.

A körvonalaknál felhasználták a sziklafal természetes egyenetlenségeit.

Az őskor művészete

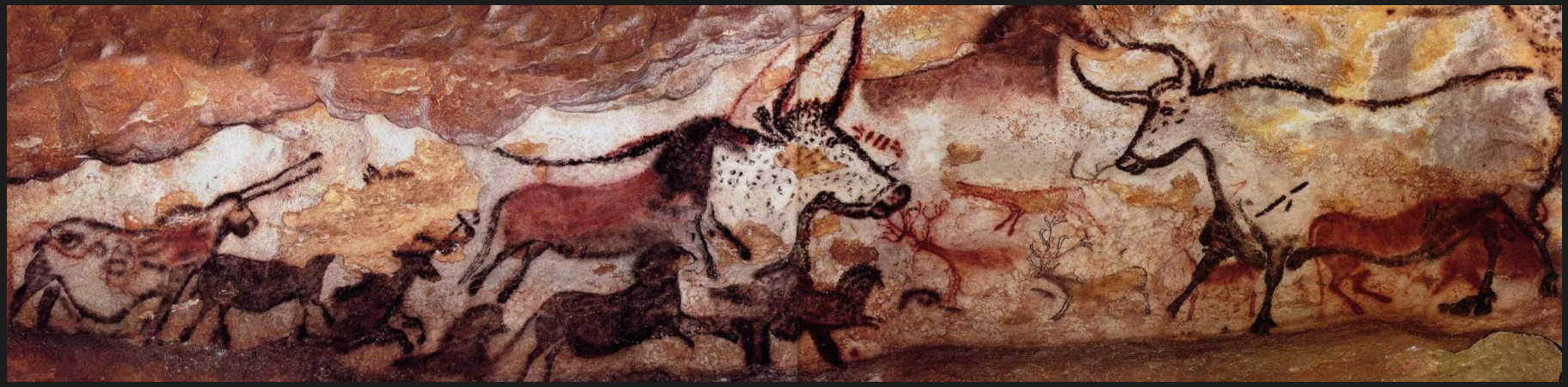

A falfestmények jellegzetességei:

-Az emberábrázolások jellemzően nélkülözik a egyéni vonásokat

-Általában tájak és növények sem szerepelnek a képeken

-A csoportos ábrázolásokon a nagy állatalakokhoz kevés, a kisméretű állatalakokhoz nagyobb számú emberábrázolás tartozik.

Az őskor építészete

Stonhenge

Az őskor építészete

Stonhenge

http://channel.nationalgeographic.com/episode/stonehenge-decoded-3372

http://www.english-heritage.org.uk/server/show/nav.18774

Az őskor építészete

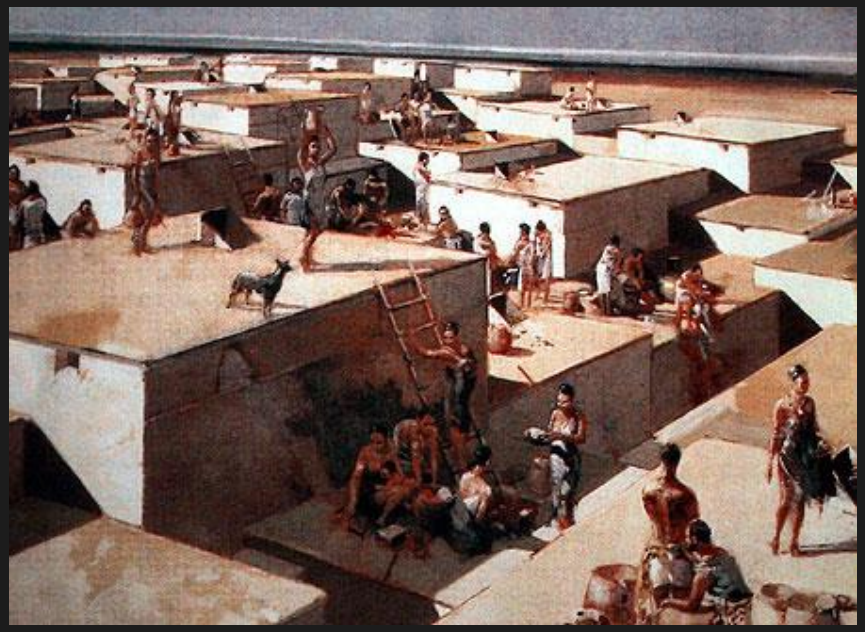

Çatal Hüyük

neolitikus (újkőkorszaki) település
~i.e. 7000-6000

Az eddig feltárt legősibb város romjait 1958-ban fedezték fel Törökországban. A házak vályogtéglából épültek. A szabályos négyszög alaprajzú, lapos tetejű , kb. 25 m² alapterületű építményeket szorosan egymás mellé helyezték, néhol udvarok voltak közöttük. A településen hiányoztak az utcák, sikátorok. A házakba a tetőn át lehetett bejutni, de a közlekedés is a tetőkön zajlott. Körülbelül 5-6000 embernek adott otthont.

http://www.catalhoyuk.com/

Az őskor művészete

Lespugue-i Vénusz
Párizs, Musée de l'Homme
14,7 cm

Vénusz-szobrocskák

Az ábrázolások középpontjába a szexualitás és a termékenység került abban a hitben, hogy így biztosíthatják a csoport fennmaradását.

A híres Vénusz-szobrocskák igen nagy területről kerültek elő. Készítésükhöz sokféle anyagot: mamutagyart, agancsot, csontot, követ és agyagot használtak. Szinte kivétel nélkül ugyanolyan jellegzetességeket mutatnak: nagyméret melleket és hangsúlyozott fartájékot. Legtöbbjükön a nemi szervet erőteljesen hangsúlyozták, míg a fejüket és végtagjaikat általában elnagyoltan formálták meg. A női figurák formáját kövérséggel, zsírfarúsággal és terhességgel is magyarázzák.

Őskori vénuszok

Lausseli Vénusz

A lausseli "Vénusz", más néven a "bölényszarvat tartó Vénusz". Kb. 44cm magas, eredetileg okker színűre volt festve. Dús idomú, akárcsak az őskori ábrázolások egyéb nőalakjai.

félmagas dombormű

Őskori vénuszok

Willendorfi vénusz

A talán legismertebb Vénusz-szobrocska az ausztriai Willendorfban került elő 1908-ban. A környékre nem jellemző anyagból, mészkőből készült és eredetileg vörös okkerrel festett figura korát 22000 – 24000 évre becsülik. (Kr.e. 30 000 k.)

Hozzánk közel, a bécsi Natushistorisches Museum-ban látható.

Őskori vénuszok

A “*brassempouy*-i” hölgy

Az alig 3,5 centiméteres női fej az emberi arc egyik legkorábbi ábrázolása. Alkotója megközelítőleg 25 000 évvel ezelőtt készítette mamutagyarból. A „Kapucnis Hölgy” néven is emlegetett szobrocskát egy barlangban találták a franciaországi Brassempouy település mellett, 1892-ben. (A fejtetőn látható mintázat egyesek szerint hajhálót jelez.)

Az egyedi vonások mellőzése más őskori női ábrázolásokra is jellemző sajátosság.

Őskori vénuszok

A „leopárdos” hölgy

Az égetett agyagból készült szobrocska Çatal Hüyükből származik. A trónuson ülő nőalak kétoldalt macskafélékre, talán leopárdokra támaszkodik.

Az ősasszony – legalábbis ahogyan a korunkban ábrázolják…

Őskori istenábrázolások

~ Kr.e. 3000
újkőkor - Tiszai kultúra
Szentes, Koszta József Múzeum

Szegvár-Tűzkövesi „Sarlós Isten”

A gazdálkodás jellegének változásával, hatékonyságának, eredményességének növekedésével változtak a vallási képzetek is. Korábban csak a női istenek tisztelete volt jellemző, és ennek megfelelően csak női szobrokat készítettek. A férfi csak a női istenséget megtermékenyítő erőként létezett, ezért az ábrázolásokban is alárendelt szerepet játszott. A női istenség mellett kialakuló férfi főistent mindig aratósarlóval ábrázolták. (Eszköz, amely elválasztotta az eget a földtől)